

Judikatūras krājums

TIESAS SPRIEDUMS (pirmā palāta)

2023. gada 12. janvārī*

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu – Fizisko personu aizsardzība attiecībā uz personas datu apstrādi – Regula (ES) 2016/679 – 77. līdz 79. pants – Tiesību aizsardzības līdzekļi – Paralēla izmantošana – Savstarpējā attiecība – Procesuālā autonomija – Šajā regulā paredzēto aizsardzības noteikumu efektivitāte – Saskaņīga un vienveidīga šo noteikumu piemērošana visā Eiropas Savienībā – Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 47. pants

Lietā C-132/21

par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši LESD 267. pantam, ko *Fővárosi Törvényszék* (Galvaspilsētas Budapeštas tiesa, Ungārija) iesniegusi ar 2021. gada 2. marta lēmumu un kas Tiesā reģistrēts 2021. gada 3. martā, tiesvedībā

BE

pret

Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóság,

piedaloties

Budapesti Elektromos Művek Zrt.,

TIESA (pirmā palāta)

šādā sastāvā: palātas priekšsēdētājs A. Arabadžijevs [*A. Arabadjiev*], Tiesas priekšsēdētāja vietnieks L. Bejs Larsens [*L. Bay Larsen*], kas pilda pirmās palātas tiesneša pienākumus, tiesneši P. Dž. Švīrebs [*P. G. Xuereb*], A. Kumins [*A. Kumin*] un I. Ziemeles (referente),

ģenerālvokāts: Ž. Rišārs Delatūrs [*J. Richard de la Tour*],

sekretārs: I. Illēši [*I. Illéssy*], administrators,

ņemot vērā rakstveida procesu un 2022. gada 11. maija tiesas sēdi,

ņemot vērā apsvērumus, ko snieguši:

– BE vārdā – *I. Kulcsár, ügyvéd,*

* Tiesvedības valoda – ungāru.

- *Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóság* vārdā – *G. Barabás*, jogtanácsos, *G. J. Dudás* un *Á. Hargita*, ügyvédek,
 - Ungārijas valdības vārdā – *Zs. Biró-Tóth* un *M. Z. Fehér*, pārstāvji,
 - Čehijas valdības vārdā – *O. Serdula*, *M. Smolek* un *J. Vlácil*, pārstāvji,
 - Itālijas valdības vārdā – *G. Palmieri*, pārstāve, kam palīdz *E. De Bonis* un *M. F. Severi*, *avvocati dello Stato*,
 - Polijas valdības vārdā – *B. Majczyna* un *J. Sawicka*, pārstāvji,
 - Eiropas Komisijas vārdā – *H. Kranenborg*, *Zs. Teleki* un *P. J. O. Van Nuffel*, pārstāvji,
- noklausījusies ģenerālvokāta secinājumus 2022. gada 8. septembra tiesas sēdē,
pasludina šo spriedumu.

Spriedums

- 1 Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir par to, kā interpretēt Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) 2016/679 (2016. gada 27. aprīlis) par fizisku personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi un šādu datu brīvu apriti un ar ko atceļ Direktīvu 95/46/EK (Vispārīgā datu aizsardzības regula) (OV 2016, L 119, 1. lpp.) 77. panta 1. punktu, 78. panta 1. punktu un 79. panta 1. punktu.
- 2 Šis lūgums ir iesniegts saistībā ar tiesvedību starp personu BE un *Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóság* (Valsts datu aizsardzības un informācijas brīvības iestāde, Ungārija; turpmāk tekstā – “uzraudzības iestāde”) par to, ka tika noraidīts personas BE lūgums nosūtīt tai akcionāru kopsapulces, kurā šī persona bija piedalījusies, skaņu ierakstu fragmentus.

Atbilstošās tiesību normas

Savienības tiesības

- 3 Regulas 2016/679 10., 11., 141. un 143. apsvērumā ir teikts:
 - “(10) Lai nodrošinātu konsekventu un augsta līmeņa aizsardzību fiziskām personām un novērstu šķēršļus personu datu aprītei [Eiropas] Savienībā, fiziskas personas tiesību un brīvību aizsardzības līmenim attiecībā uz šādu datu apstrādi visās dalībvalstīs vajadzētu būt vienādam. Visā Savienībā būtu jānodrošina noteikumu par fiziskas personas pamattiesību un pamatbrīvību aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi vienveidīga piemērošana. [..]
 - (11) Lai personas datu aizsardzība visā Savienībā būtu efektīva, nepieciešams stiprināt un sīki noteikt datu subjektu tiesības un to personu pienākumus, kas apstrādā personas datus un nosaka to apstrādi [..].

[..]

- (141) Katram datu subjektam vajadzētu būt tiesībām iesniegt sūdzību vienai uzraudzības iestādei, jo īpaši viņa pastāvīgās dzīvesvietas dalībvalstī, un tiesībām uz efektīvu tiesību aizsardzību tiesā saskaņā ar [Eiropas Savienības Pamattiesību] hartas 47. pantu, ja datu subjekts uzskata, ka viņa tiesības saskaņā ar šo regulu ir pārkāptas, vai ja uzraudzības iestāde nereaģē uz sūdzību, daļēji vai pilnībā noraida sūdzību vai nerīkojas, kad šāda rīcība ir nepieciešama, lai aizsargātu datu subjekta tiesības. [..]

[..]

- (143) [..] katrai fiziskai vai juridiskai personai vajadzētu būt pieejamiem efektīviem tiesību aizsardzības līdzekļiem kompetentajā valsts tiesā pret uzraudzības iestādes lēmumu, kas rada tiesiskas sekas attiecībā uz minēto personu. [..] Prasība pret uzraudzības iestādi būtu jāceļ tās dalībvalsts tiesās, kurā izveidota uzraudzības iestāde, un tā būtu jāizskata saskaņā ar minētās dalībvalsts procesuālajām tiesībām. Šādām tiesām vajadzētu īstenot pilnu jurisdikciju, kurai vajadzētu ietvert jurisdikciju izskatīt visus faktu jautājumus un tiesību normu piemērošanas jautājumus, kas saistīti ar tajā izskatāmo strīdu.”

- 4 Šīs regulas 60.–63. pantā ir paredzēti dalībvalstu uzraudzības iestāžu sadarbības, savstarpējās palīdzības un konsekvences mehānismi.

- 5 Minētās regulas 77. panta 1. punkts noteic:

“Neskarot jebkākus citus administratīvos tiesību aizsardzības līdzekļus vai tiesību aizsardzību tiesā, katram datu subjektam ir tiesības iesniegt sūdzību uzraudzības iestādē, jo īpaši tajā dalībvalstī, kurā ir viņa pastāvīgā dzīvesvieta, darbavieta vai iespējamā pārkāpuma izdarīšanas vieta, ja datu subjekts uzskata, ka viņa personas datu apstrāde pārkāpj šo regulu.”

- 6 Šīs pašas regulas 78. panta 1. punkts noteic:

“Neskarot jebkākus citus administratīvos vai ārpustiesas tiesību aizsardzības līdzekļus, katrai fiziskai vai juridiskai personai ir tiesības uz efektīvu tiesību aizsardzību tiesā pret uzraudzības iestādes pieņemtu juridiski saistošu lēmumu, kas skar minētās personas.”

- 7 Regulas 2016/679 79. panta 1. punkts noteic:

“Neskarot pieejamos administratīvos vai ārpustiesas tiesību aizsardzības līdzekļus, tai skaitā tiesības iesniegt sūdzību uzraudzības iestādē, ievērojot 77. pantu, ikvienam datu subjektam ir tiesības uz efektīvu tiesību aizsardzību tiesā, ja viņš uzskata, ka viņa tiesības saskaņā ar šo regulu ir pārkāptas tādas viņa personas datu apstrādes rezultātā, kura neatbilst šai regulai.”

- 8 Šīs regulas 81. pants “Tiesvedības apturēšana” ir formulēts šādi:

“1. Ja dalībvalsts kompetentās tiesas rīcībā ir informācija par tiesvedību, kas par to pašu priekšmetu citas dalībvalsts tiesā ir sākta attiecībā uz tā paša pārziņa vai apstrādātāja veiktu apstrādi, tā sazinās ar minēto citas dalībvalsts tiesu, lai gūtu apstiprinājumu par to, ka šāda tiesvedība tiešām ir sākta.

2. Ja par to pašu priekšmetu citas dalībvalsts tiesā ir sāкта tiesvedība attiecībā uz tā paša pārziņa vai apstrādātāja veiktu apstrādi, jebkura kompetentā tiesa, kas nav tiesa, kurā pirmajā celta prasība, var apturēt tās tiesvedību.

3. Ja minētā tiesvedība notiek pirmajā instancē, jebkura tiesa, kas nav tiesa, kurā pirmajā celta prasība, pēc kādas puses iesniegta pieteikuma var arī atteikties no jurisdikcijas, ja attiecīgās prasības ir tās tiesas jurisdikcijā, kurā pirmajā iesniegta prasība, un ja tās tiesību akti ļauj šīs prasības apvienot.”

Ungārijas tiesības

- 9 *Az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény* (2011. gada Likums CXII par tiesībām uz pašnoteikšanos informācijas jomā un informācijas brīvību) redakcijas, kas piemērojama pamatlīetai, 22. pants noteic:

“Izmantojot savas tiesības, datu subjekts saskaņā ar VI nodaļu drīkst:

- a) lūgt [uzraudzības iestādi] sākt izmeklēšanu par pārziņa veikta pasākuma likumīgumu gadījumā, ja tas ir ierobežojis 14. pantā noteikto datu subjekta tiesību izmantošanu vai ja tas ir noraidījis datu subjekta lūgumu, ar kuru datu subjekts vēlēties izmantot savas tiesības, kā arī
- b) lūgt [uzraudzības iestādi] administratīvā kārtā izskatīt lietu, ja datu subjekts uzskata, ka, apstrādājot viņa personas datus, pārzinis vai apstrādātājs, kas rīkojas tā uzdevumā vai atbilstoši tā norādēm, nav izpildījis likumā vai saistošā Eiropas Savienības tiesību aktā paredzētos ar personas datu apstrādi saistītos pienākumus.”

- 10 2011. gada Likuma CXII redakcijas, kas piemērojama pamatlīetai, 23. pants noteic:

“(1) Datu subjekts var celt prasību tiesā pret pārzini vai pret apstrādātāju – par apstrādes darbībām, kas ietilpst tā darbības jomā, – gadījumā, ja tas uzskata, ka, apstrādājot viņa personas datus, pārzinis vai apstrādātājs, kas rīkojas tā uzdevumā vai atbilstoši tā norādēm, nav izpildījis likumā vai saistošā Eiropas Savienības tiesību aktā paredzētos ar personas datu apstrādi saistītos pienākumus.

[..]

(4) Tiesvedībā var piedalīties arī personas, kam citādi nav procesuālās rīcībspējas. [Uzraudzības iestāde] var iestāties tiesvedībā datu subjekta prasījumu atbalstam.

(5) Ja tiesa apmierina prasību, tā konstatē pārkāpuma esamību un uzdod pārzinim vai apstrādātājam

- a) izbeigt nelikumīgo apstrādes darbību,
- b) nodrošināt, ka datu apstrāde atkal ir likumīga, vai
- c) veikt precīzi noteiktas darbības, lai nodrošinātu datu subjekta tiesību efektīvu izmantojamību,

un vajadzības gadījumā vienlaikus lemj par materiālā un nemateriālā kaitējuma atlīdzināšanas prasījumiem.”

Pamatlietas rašanās fakti un prejudiciālie jautājumi

- 11 2019. gada 26. aprīlī persona BE piedalījās akciju sabiedrības, kuras akcionāre tā ir, pilnsapulcē un tajā uzdeva jautājumus šīs sabiedrības valdes locekļiem, kā arī citiem pilnsapulces dalībniekiem. Pēc tam persona BE lūdza minēto sabiedrību kā personas datu pārzini tai izsniegt šīs pilnsapulces gaitā veikto skaņu ierakstu.
- 12 Attiecīgā sabiedrība darija personai BE pieejamus tikai tos ieraksta fragmentus, kuros ir atskaņots tās teiktais, bet ne pārējo attiecīgās pilnsapulces dalībnieku teiktais.
- 13 Tad persona BE lūdza uzraudzības iestādi, pirmkārt, konstatēt, ka, šai personai neizsniedzot minēto ierakstu ar atbildēm uz tās uzdotajiem jautājumiem, šī sabiedrība esot rīkojusies prettiesiski un pārkāpusi Regulu 2016/679, kā arī, otrkārt, uzdot minētajai sabiedrībai izsniegt BE attiecīgo ierakstu. Ar 2019. gada 29. novembra lēmumu uzraudzības iestāde šo lūgumu noraidīja.
- 14 Par šo uzraudzības iestādes lēmumu persona BE cēla prasību iesniedzējtiesā, pamatojoties uz šīs regulas 78. panta 1. punktu, lai galvenokārt panāktu minētā lēmuma grozīšanu vai pakārtoti – tā atcelšanu.
- 15 Līdztekus ar vēršanos uzraudzības iestādē persona BE par šo datu pārziņa lēmumu, šoreiz pamatojoties uz šīs regulas 79. panta 1. punktu, iesniedza arī prasību pret pārzini civillietu tiesā, proti, *Fővárosi Ítéltábla* (Galvaspilsētas Budapeštas apgabala apelācijas tiesa, Ungārija).
- 16 Kamēr iesniedzējtiesā celtā prasība joprojām ir izskatīšanā, *Fővárosi Ítéltábla* (Galvaspilsētas Budapeštas apgabala apelācijas tiesa, Ungārija) ar likumīgā spēkā stājušos spriedumu apmierināja otro prasību, pamatojoties uz to, ka pārzinis bija pārkāpis personas BE tiesības piekļūt saviem personas datiem.
- 17 Iesniedzējtiesa norāda, ka tai ir jāizvērtē tie paši faktiskie apstākļi un tas pats apgalvojums par Regulas 2016/679 pārkāpumu kā tie, par kuriem *Fővárosi Ítéltábla* (Galvaspilsētas Budapeštas apgabala apelācijas tiesa, Ungārija) jau ir taisījusi likumīgā spēkā stājušos nolēmumu. Tā vaicā, kādā savstarpējā attiecībā civillietu tiesu veiktais vērtējums par personas datu pārziņa pieņemtā lēmuma likumību iesniedzējtiesai ir jāsaista ar administratīvo procesu, kura rezultātā ir pieņemts šā sprieduma 13. punktā minētais uzraudzības iestādes lēmums, par kuru tajā ir celta prasība, konkrēti, vai kāds no šiem tiesību aizsardzības līdzekļiem būtu prioritārs attiecībā pret otru.
- 18 Proti, līdztekus izmantojot vairākus Regulas 2016/679 77.–79. pantā paredzētos tiesību aizsardzības līdzekļus, par identiskiem lietas apstākļiem varētu tikt pieņemti savstarpēji pretrunīgi nolēmumi.
- 19 Šāda situācija varētu iespējami apdraudēt tiesisko drošību gan privātpersonām, gan uzraudzības iestādēm.

- 20 Iesniedzējtiesa norāda, ka, ievērojot uzraudzības iestāžu neatkarību, kā arī Regulā 2016/679 noteikto šo iestāžu kompetenču pārākumu personas datu aizsardzības sistēmā, šo iestāžu uzdevumu izpilde un pilnvaru īstenošana tiktu apdraudētas, ja šīm iestādēm, veicot vērtējumus, būtu saistoši tās civillietu tiesas vērtējumi, kura šos pašus faktiskos apstākļus iepriekš izskatījusi prasībā, kas celta, pamatojoties uz šīs regulas 79. panta 1. punktu.
- 21 Tā kā minētās regulas tiesību normās nav paredzēts neviens noteikums par tās 77.–79. pantā noteikto tiesību aizsardzības līdzekļu savstarpējo prioritāti, iesniedzējtiesa uzskata, ka šo tiesību aizsardzības līdzekļu starpā esošo attiecību noteikt ir Tiesas ziņā.
- 22 Šādos apstākļos *Fővárosi Törvényszék* (Galvaspilsētas Budapeštas tiesa, Ungārija) nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādus prejudiciālus jautājumus:
- “1) Vai [Regulas 2016/679] 77. panta 1. punkts un 79. panta 1. punkts ir interpretējami tādējādi, ka administratīvie tiesību aizsardzības līdzekļi, kas ir noteikti 77. pantā, ir instruments publisko tiesību īstenošanai, savukārt 79. pantā paredzētā prasība tiesā ir instruments privāto tiesību īstenošanai? Apstiprinošas atbildes gadījumā – vai ir secināms, ka uzraudzības iestādei, kurai jāizskata administratīvie tiesību aizsardzības līdzekļi, ir prioritāra kompetence noteikt, vai ir noticis pārkāpums?
- 2) Vai – gadījumā, ja datu subjekts, kurš uzskata, ka viņa personas datu apstrāde ir notikusi pretrunā [Regulai 2016/679], vienlaikus izmanto gan tiesības iesniegt sūdzību saskaņā ar [šīs regulas] 77. panta 1. punktu, gan tiesības celt prasību tiesā saskaņā ar minētās regulas 79. panta 1. punktu, – ir jāuzskata, ka ar Pamattiesību hartas 47. pantu saderīga interpretācija nozīmē:
- a) ka uzraudzības iestādei un tiesai pārkāpuma esamība ir jāizvērtē katrai atsevišķi un tādējādi tās var pat izdarīt atšķirīgus secinājumus; vai arī
- b) ka jautājumā par pārkāpuma izdarīšanas konstatējumu uzraudzības iestādes lēmums ir prioritārs, ņemot vērā šīs regulas 51. panta 1. punktā noteiktās tiesības un tās 58. panta 2. punkta b) un d) apakšpunktā piešķirtās pilnvaras?
- 3) Vai [Regulas 2016/679] 51. panta 1. punktā un 52. panta 1. punktā garantētā uzraudzības iestādes neatkarība interpretējama tādējādi, ka minētā iestāde, izskatot un izlemjot lietu [šīs regulas] 77. pantā paredzētajā sūdzības procedūrā, ir neatkarīga no tā, ko spriedumā, kas stāties likumīgā spēkā, nospriedusi tiesa, kurai lieta ir piekritīga saskaņā ar [minētās regulas] 79. pantu, tādējādi, ka par to pašu apgalvoto pārkāpumu tā var pieņemt pat atšķirīgu lēmumu?”

Par prejudiciālajiem jautājumiem

Par pieņemamību

- 23 Eiropas Komisija pauž šaubas par prejudiciālo jautājumu pieņemamību. Tā norāda: no lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu izriet, ka šā lūguma iesniegšanas dienā gan uzraudzības iestāde, gan civillietu tiesa jau bija pieņēmušas savus lēmumus, un tāpēc šie jautājumi vispār esot hipotētiski. Patiesībā iesniedzējtiesa vaicājis par savstarpējo attiecību starp nolēmumiem, ko taisījušas divas dalībvalsts tiesas, proti, administratīvā tiesa un civillietu tiesa. Taču šāds jautājums lūgumā sniegt prejudiciālu nolēmumu nav formulēts.

- 24 Šajā ziņā jāatgādina, ka uz jautājumiem par Savienības tiesību interpretāciju, kurus valsts tiesa ir uzdevusi saistībā ar pašas noteikto tiesisko regulējumu un faktiskajiem apstākļiem un kuru pareizība Tiesai nav jāpārbauda, attiecas nozīmīguma prezumpcija. Tiesa var noraidīt valsts tiesas iesniegto lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu tikai tad, ja ir acīmredzams, ka lūgtajai Savienības tiesību interpretācijai nav nekāda sakara ar pamatlietas faktisko situāciju vai tās priekšmetu, vai arī gadījumos, kad izvirzītā problēma ir hipotētiska vai kad Tiesai nav zināmi faktiskie un tiesiskie apstākļi, kas nepieciešami, lai sniegtu noderīgu atbildi uz tai uzdotajiem jautājumiem (spriedums, 2022. gada 10. februāris, *Bezirkshauptmannschaft Hartberg-Fürstenfeld* (Noilguma termiņš), C-219/20, EU:C:2022:89, 20. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 25 Turklāt atbilstīgi Tiesas Reglamenta 94. panta c) punktam lūgumā sniegt prejudiciālu nolēmumu ir jāietver to iemeslu izklāsts, kas likuši iesniedzējtiesai šaubīties par noteiktu Savienības tiesību normu interpretāciju vai spēkā esamību, kā arī saikne, ko tā konstatējusi starp šīm tiesību normām un pamatlietai piemērojamajiem valsts tiesību aktiem.
- 26 Šajā lietā patiešām netiek apstrīdēts, ka uzraudzības iestāde, kurā ir iesniegta sūdzība, pamatojoties uz Regulas 2016/679 77. panta 1. punktu, savu lēmumu ir pieņēmusi pirms prasības iesniegšanas civillietu tiesā, kura izsprieda šo prasību, ko persona BE bija cēlusi, pamatojoties uz šīs regulas 79. panta 1. punktu. No iesniedzējtiesas veiktā faktisko apstākļu izklāsta izriet, ka par šo prasību ir taisīts likumīgā spēkā stāties spriedums. Patiesība ir arī tas, ka Tiesai uzdotajos jautājumos iesniedzējtiesa ir minējusi tikai šīs divas tiesību normas.
- 27 Tomēr tas, ka iesniedzējtiesa prejudiciālo jautājumu ir formulējusi, atsaucoties vienīgi uz kādām noteiktām Savienības tiesību normām, neliedz Tiesai sniegt šai tiesai visus interpretācijas elementus, kas tai var būt noderīgi, izspriežot izskatāmo lietu, neatkarīgi no tā, vai šī tiesa savu jautājumu formulējumā uz tām ir atsaukusies. Šajā ziņā Tiesai no visas valsts tiesas sniegtās informācijas un tostarp no iesniedzējtiesas nolēmuma pamatojuma ir jāizkristalizē tie Savienības tiesību elementi, kuriem ir nepieciešama interpretācija, ņemot vērā strīda priekšmetu (spriedums, 2022. gada 10. februāris, *Bezirkshauptmannschaft Hartberg-Fürstenfeld* (Noilguma termiņš), C-219/20, EU:C:2022:89, 34. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 28 Pirmkārt, iesniedzējtiesa norāda, ka saskaņā ar valsts procesuālajām tiesību normām tai nav saistošs likumīgā spēkā stāties spriedums, ko taisījusi civillietu tiesa, kura izskatījusi prasību, ko persona BE cēlusi, pamatojoties uz Regulas 2016/679 79. panta 1. punktu. Otrkārt, tā kā persona BE iesniedzējtiesā nav atteikusies no prasības, kas celta, pamatojoties uz šīs regulas 78. panta 1. punktu, un ar kuru ir gribēts panākt šā sprieduma 13. punktā minētā uzraudzības iestādes lēmuma grozīšanu vai pat atcelšanu, iesniedzējtiesai esot jāspriež par šā pirms civillietu tiesas sprieduma paskaidrošanas pieņemtā lēmuma likumību.
- 29 Tādējādi par saviem jautājumiem iesniedzējtiesa, kas izskata pamatojoties uz Regulas 2016/679 78. panta 1. punktu celto prasību par šo uzraudzības iestādes lēmumu, kas pieņemts, pamatojoties uz šīs regulas 77. panta 1. punktu, vēlas noskaidrot, vai saskaņā ar šīs regulas tiesību normām likumīgā spēkā stāties spriedums, ko taisījusi tiesa, kurā celta prasība saskaņā ar minētās regulas 79. panta 1. punktu, ir saistošs jautājumā par šajā pašā regulā garantēto tiesību pārkāpuma esamības vai neesamības konstatējumu.
- 30 Šajos apstākļos, lai iesniedzējtiesai sniegtu noderīgu atbildi, ir uzskatāms, ka ar saviem jautājumiem, kas jāskata kopā, šī tiesa būtībā vaicā, vai Regulas 2016/679 77. panta 1. punkts, 78. panta 1. punkts un 79. panta 1. punkts, lasot tos Pamattiesību hartas (turpmāk tekstā – “Harta”) 47. panta gaismā, ir jāinterpretē tādējādi, ka tiesību aizsardzības līdzekļi, kas paredzēti,

no vienas puses, šajā 77. panta 1. punktā un 78. panta 1. punktā un, no otras puses, šajā 79. panta 1. punktā, var tikt izmantoti līdztekus cits citam un katrs patstāvīgi vai arī kāds no tiem ir prioritārs.

- 31 Šādi pārformulēti prejudiciālie jautājumi tātad ir pieņemami.

Par lietas būtību

- 32 Ievadam jāatgādina Tiesas pastāvīgās judikatūras atziņa, ka, interpretējot Savienības tiesību normu, ir jāņem vērā ne tikai tās teksts, bet arī konteksts un šo normu ietverošā tiesiskā regulējuma mērķi (spriedums, 2021. gada 2. decembris, *Vodafone Kabel Deutschland*, C-484/20, EU:C:2021:975, 19. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 33 Attiecībā uz šā sprieduma 30. punktā minēto Regulas 2016/679 tiesību normu formulējumu vispirms jāatgādina, ka šīs regulas 77. panta 1. punktā ir precizēts, ka tiesības iesniegt sūdzību uzraudzības iestādē katram datu subjektam ir, “neskarot jebkākus citus administratīvos tiesību aizsardzības līdzekļus vai tiesību aizsardzību tiesā”. Arī minētās regulas 78. panta 1. punkta formulējumā ir teikts – katrai fiziskai vai juridiskai personai ir tiesības uz efektīvu tiesību aizsardzību tiesā pret uzraudzības iestādes pieņemtu juridiski saistošu lēmumu, kas skar minētās personas, “neskarot jebkākus citus administratīvos vai ārpustiesas tiesību aizsardzības līdzekļus.” Visbeidzot, šīs pašas regulas 79. panta 1. punkts ikvienam datu subjektam garantē tiesības uz efektīvu tiesību aizsardzību tiesā, “neskarot pieejamos administratīvos vai ārpustiesas tiesību aizsardzības līdzekļus, tai skaitā tiesības iesniegt sūdzību uzraudzības iestādē, ievērojot 77. pantu”.
- 34 Tādējādi šīs Regulas 2016/679 tiesību normās personām, kuras atsaucas uz šīs regulas pārkāpumu, ir piedāvāti dažādi tiesību aizsardzības līdzekļi, no kuriem katrs ir izmantojams, “neskarot” pārējos līdzekļus.
- 35 Visupirms jau no šo tiesību normas formulējuma izriet, ka Regula 2016/679 neparedz ne prioritāru vai ekskluzīvu kompetenci, ne kādu noteikumu par to, ka tajā minētās iestādes vai tiesas veiktais vērtējums jautājumā par šajā regulā piešķirto tiesību pārkāpuma esamību būtu pārāks par kādu citu. Tās 78. panta 1. punktā paredzētās prasības, kuru priekšmets ir pārbaudīt tā lēmuma likumību, ko uzraudzības iestāde pieņēmusi, pamatojoties uz šīs regulas 77. pantu, un nolēmuma, kas paredzēts šīs pašas regulas 79. panta 1. punktā, var tikt celtas līdztekus viena otrai un katra patstāvīgi.
- 36 Apstiprinājums šādam konstatējumam ir rodams arī attiecīgo Regulas 2016/679 tiesību normu kontekstā.
- 37 Proti, Savienības likumdevējs ir skaidri reglamentējis attiecību starp Regulā 2016/679 paredzētajiem tiesību aizsardzības līdzekļiem gadījumā, ja persona vienlaikus vēršas vairāku dalībvalstu uzraudzības iestādēs vai tiesās par personas datu apstrādi, ko veicis viens un tas pats pārzinis, taču jākonstatē, ka tā tas nav darīts šīs regulas 77.–79. pantā paredzēto tiesību aizsardzības līdzekļu gadījumā.
- 38 Pirmkārt, Regulas 2016/679 60.–63. pants paredz sadarbības, savstarpējās palīdzības un koordinēšanas mehānismus, saskaņā ar kuriem uzraudzības iestādes cita citai palīdz, cita citu informē un veic kopīgas operācijas, lai nodrošinātu saskanīgu un efektīvu šīs regulas tiesību normu piemērošanu visā Savienībā.

- 39 Otrkārt, minētās regulas 81. panta 2. un 3. punkts paredz noteikumus gadījumiem, kad prasība tiek celta vairākās dažādu dalībvalstu tiesās.
- 40 Turpretim Regula 2016/679 neparedz šādus noteikumus gadījumam, ja sūdzība uzraudzības iestādē un prasības tiesā par vienu un to pašu personas datu apstrādi ir iesniegtas vienā un tajā pašā dalībvalstī.
- 41 Turklāt no Regulas 2016/679 78. panta 1. punkta, lasot to šīs regulas 143. apsvēruma gaismā, izriet, ka tiesām, kas izskata prasību par uzraudzības iestādes lēmumu, vajadzētu īstenot pilnu jurisdikciju, kurai vajadzētu ietvert jurisdikciju izskatīt visus faktu jautājumus un tiesību normu piemērošanas jautājumus, kas saistīti ar tajā izskatāmo strīdu.
- 42 Visbeidzot, runājot par minētās regulas mērķiem, jāteic, ka konkrēti no tās 10. apsvēruma izriet, ka šīs regulas mērķis ir nodrošināt augsta līmeņa aizsardzību fiziskām personām attiecībā uz personas datu apstrādi Savienībā. Šīs pašas regulas 11. apsvērumā ir arī teikts – lai personas datu aizsardzība visā Savienībā būtu efektīva, nepieciešams stiprināt datu subjektu tiesības. Kā secinājumu 55. punktā norāda ģenerālvokāts, Savienības likumdevēja izdarītā izvēle datu subjektiem dot iespēju līdztekus un patstāvīgi izmantot gan Regulas 2016/679 77. panta 1. punktā un 78. panta 1. punktā, gan šīs regulas 79. panta 1. punktā paredzētos tiesību aizsardzības līdzekļus atbilst minētās regulas mērķim.
- 43 Proti, Regulā 2016/679 dalībvalstu kompetentajām iestādēm citastarp tiek uzdots nodrošināt LESD 16. pantā un Hartas 8. pantā garantēto tiesību aizsardzību augstā līmenī (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2021. gada 15. jūnijs, *Facebook Ireland* u.c., C-645/19, EU:C:2021:483, 45. punkts).
- 44 Vairāku tiesību aizsardzības līdzekļu nodrošināšana stiprina arī Regulas 2016/679 141. apsvērumā nosprausto mērķi garantēt, lai ikvienam datu subjektam, kurš uzskata, ka viņa tiesības saskaņā ar šo regulu ir pārkāptas, būtu tiesības uz efektīvu tiesību aizsardzību tiesā saskaņā ar Hartas 47. pantu.
- 45 Ja attiecīgajā jomā nav Savienības regulējuma, katrai dalībvalstij atbilstoši dalībvalstu procesuālās autonomijas principam ir jānosaka sīki administratīvā procesa un tiesvedības procesuālie noteikumi, kas vērsti uz to, lai aizsargātu tiesības, kuras attiecīgajām personām ir noteiktas Savienības tiesībās.
- 46 Tāpēc, pamatojoties tieši uz dalībvalsts procesuālo tiesību normām, iesniedzējtiesai ir jānosaka, kā Regulā 2016/679 paredzētie tiesību aizsardzības līdzekļi ir jāizmanto tādā gadījumā kā šajā lietā aplūkots.
- 47 Tomēr šo līdztekus un patstāvīgi izmantojamo tiesību aizsardzības līdzekļu izmantošanas kārtība nedrīkstētu apdraudēt šīs regulas lietderīgo iedarbību un tajā garantēto tiesību aizsardzību.
- 48 Proti, šī kārtība tomēr nedrīkst būt nelabvēlīgāka par to, kas attiecas uz līdzīgiem no valsts tiesību sistēmas izrietošo tiesību aizsardzībai domātajiem tiesību aizsardzības līdzekļiem (līdzvērtības princips), ne arī padarīt neiespējamu vai pārmērīgi apgrūtināt to tiesību izmantošanu, kas piešķirtas ar Savienības tiesību sistēmu (efektivitātes princips) (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2022. gada 14. jūlijs, *EPIC Financial Consulting*, C-274/21 un C-275/21, EU:C:2022:565, 73. punkts un tajā minētā judikatūra).

- 49 Dalībvalstu tiesām atbilstoši lojālas sadarbības principam, kas ietverts LES 4. panta 3. punktā, ir jānodrošina to tiesību aizsardzība tiesā, kuras tiesību subjektiem izriet no Savienības tiesībām, turklāt saskaņā ar LES 19. panta 1. punktu dalībvalstīm ir noteikts pienākums nodrošināt tiesību aizsardzības līdzekļus, kas ir nepieciešami, lai nodrošinātu efektīvu tiesību aizsardzību tiesā jomās, uz kurām attiecas Savienības tiesības (spriedums, 2017. gada 27. septembris, *Puškár*, C-73/16, EU:C:2017:725, 57. punkts).
- 50 Konkrēti, ja dalībvalstis nosaka procesuālo kārtību prasībām tiesā, kuru mērķis ir nodrošināt Regulā 2016/679 piešķirto tiesību aizsardzību, tām ir jāgarantē, ka tiks ievērotas tiesības uz efektīvu tiesību aizsardzību un taisnīgu tiesu, kas ir paredzētas Hartas 47. pantā un ir efektīvas tiesību aizsardzības tiesā principa atkārtots apstiprinājums (pēc analogijas skat. spriedumu, 2017. gada 27. septembris, *Puškár*, C-73/16, EU:C:2017:725, 59. punkts).
- 51 Tādējādi dalībvalstīm jāpārlicinās, ka Regulas 2016/679 77. panta 1. punktā, 78. panta 1. punktā un 79. panta 1. punktā paredzēto tiesību aizsardzības līdzekļu izmantošanas konkrētā kārtība nesamērīgi neietekmē Hartas 47. pantā paredzētās tiesības uz efektīvu tiesību aizsardzību tiesā (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2017. gada 27. septembris, *Puškár*, C-73/16, EU:C:2017:725, 76. punkts).
- 52 Šajā lietā no lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu izriet, ka Ungārijas tiesībās paredzētā tiesību aizsardzības līdzekļu sistēma ir veidota tādējādi, ka Regulas 2016/679 78. panta 1. punktā un 79. panta 1. punktā paredzētās prasības ir patstāvīgas. Proti, iesniedzējtiesa precizē, ka saskaņā ar šīm tiesībām tai nav saistošs nolēmums, ko taisījusi tiesa, kurā ir celta prasība, pamatojoties uz šo 79. panta 1. punktu, lai arī abas šīs tiesas izvērtē vienus un tos pašus faktiskos apstākļus.
- 53 Tāpēc nav izslēdzams, ka abu šo tiesu taisītie nolēmumi ir savstarpēji pretrunīgi, jo vienā no tiem konstatēts Regulas 2016/679 tiesību normu pārkāpums, savukārt otrā – šāda pārkāpuma neesamība.
- 54 Šādā gadījumā, pirmkārt, divu savstarpēji pretrunīgu nolēmumu esamība apdraudētu šīs regulas 10. apsvērumā norādīto mērķi nodrošināt, ka noteikumi par fizisko personu pamatbrīvību un pamattiesību aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi visā Savienībā tiek piemēroti saskanīgi un vienveidīgi.
- 55 Proti, aizsardzība, kas tiek nodrošināta ar nolēmumu, kurš pieņemts, izskatot prasību, kas celta, pamatojoties uz minētās regulas 79. panta 1. punktu, un kurā tiek konstatēts šīs regulas tiesību normu pārkāpums, nebūtu saskanīga ar kādu otru tiesas nolēmumu, kurš taisīts, izskatot prasību, kas celta, pamatojoties uz šīs pašas regulas 78. panta 1. punktu, proti, kura rezultāts ir pretējs.
- 56 Otrkārt, tas vājinātu fizisko personu aizsardzību attiecībā uz viņu personas datu apstrādi, jo šāda nesaskanība izraisītu tiesiskās nedrošības situāciju.
- 57 Ievērojot visus iepriekš izklāstītos apsvērumus, uz uzdotajiem jautājumiem ir atbildams, ka Regulas 2016/679 77. panta 1. punkts, 78. panta 1. punkts un 79. panta 1. punkts, lasot tos Hartas 47. panta gaismā, ir jāinterpretē tādējādi, ka tie ļauj tiesību aizsardzības līdzekļus, kas paredzēti, no vienas puses, šajā 77. panta 1. punktā un 78. panta 1. punktā un, no otras puses, šajā 79. panta 1. punktā, izmantot līdztekus citu citam un katru patstāvīgi. Lai nodrošinātu šajā regulā garantēto tiesību aizsardzības efektivitāti, šīs regulas tiesību normu saskanīgu un vienveidīgu piemērošanu,

kā arī Hartas 47. pantā nostiprinātās tiesības uz efektīvu tiesību aizsardzību tiesā, dalībvalstīm atbilstoši procesuālās autonomijas principam ir jāparedz, kādā tieši savstarpējā attiecībā ir šie tiesību aizsardzības līdzekļi.

Par tiesāšanās izdevumiem

- 58 Attiecībā uz pamatlietas pusēm šī tiesvedība izriet no tiesvedības, kas notiek iesniedzējtiesā, tāpēc tā lemj par tiesāšanās izdevumiem. Izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, un kas nav minēto pušu izdevumi, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (pirmā palāta) nospriež:

Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) 2016/679 (2016. gada 27. aprīlis) par fizisku personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi un šādu datu brīvu apriti un ar ko atceļ Direktīvu 95/46/EK (Vispārīgā datu aizsardzības regula) 77. panta 1. punkts, 78. panta 1. punkts un 79. panta 1. punkts, lasot tos Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 47. panta gaismā,

ir jāinterpretē tādējādi, ka

tie ļauj tiesību aizsardzības līdzekļus, kas paredzēti, no vienas puses, šajā 77. panta 1. punktā un 78. panta 1. punktā, un, no otras puses, šajā 79. panta 1. punktā, izmantot līdztekus citu citam un katru patstāvīgi. Lai nodrošinātu šajā regulā garantēto tiesību aizsardzības efektivitāti, šīs regulas tiesību normu saskanīgu un vienveidīgu piemērošanu, kā arī Pamattiesību hartas 47. pantā nostiprinātās tiesības uz efektīvu tiesību aizsardzību tiesā, dalībvalstīm atbilstoši procesuālās autonomijas principam ir jāparedz, kādā tieši savstarpējā attiecībā ir šie tiesību aizsardzības līdzekļi.

[Paraksti]